

El segrest del vaixell 'Estatut'

- En el cas de l'Alakrana s'han flexibilitzat principis intocables i s'han relativitzat lleis indiscutibles

ANTONIO FRANCO*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 20.11.09

La satisfacció pel final de l'odissea de l'*Alakrana* no ens ha de fer oblidar l'existència d'un altre vaixell segrestat des de fa més de tres anys, el vaporet *Estatut*. Ara que debatem sobre la legalitat i la conveniència dels esforços d'imaginació que s'han desplegat a Espanya, tant en l'àmbit jurídic com en el polític, per rescatar l'*Alakrana*, podem traslladar les mateixes qüestions a l'altre navili. Perquè en el cas del tonyinaire s'han flexibilitzat el que semblaven principis intocables i s'ha relativitzat l'abast de lleis que semblaven tenir un sentit precís indiscutible. Hi havia una raó: es tractava de salvar la vida del grapat de mariners capturats pels pirates. En vista d'això, és oportú plantejar si aquesta mateixa Espanya té algun bri de voluntat política i jurídica de rescatar viu, sense amputacions que en condicionin el futur, aquest altre vaixell retingut a les aigües tenebroses dels dubtes i els polsos interns dels membres del Tribunal Constitucional (TC). Aquests juristes no són uns corsaris, però s'assemblen a la tripulació d'un destructor que esgrimeix els canons sense ser ni al lloc adequat ni en el moment oportú.

Espero que no se'm negui la major. En el cas de l'*Alakrana* s'ha cedit davant dels pirates i se'ls ha donat uns diners que podran utilitzar per a nous segrestos, i això va contra tota la solemne i grandiloqüent teoria oficial. No ho censuro. Crec que en les situacions complexes, el realisme és més oportú que les il·lusions. Però haurem de revisar la teoria oficial

perquè el fet de cedir o no cedir sigui igual per a tothom; que sigui independent respecte de les conveniències polítiques del moment, o de qui són o no són els segrestats, o del tipus de pressió de les famílies i els amics de les víctimes, o de les línies editorials que despleguin en cada cas els mitjans de comunicació.

Encara són més sorprenents els jocs de mans fets en el pla jurídic. No crec que ningú tingui dubtes sobre l'existència de pactes amb els segrestadors en relació amb els dos pirates detinguts. Un, fàcilment detectable, sobre la celeritat de la tramitació judicial. Ja veurem en què queda aquesta vegada la tradicional lentitud de la justícia espanyola. Ja veurem quant en triga l'expulsió (una cosa equivalent a posar-los en llibertat tant si es dictamina així com si prospera la idea que purguin la possible condemna en una presó de Somàlia). Un altre presumible pacte afecta la naturalesa de l'acusació. El fet que el fiscal no consideri que hi havia associació il·lícita per delinquir els blindats contra una pena greu, però trenca amb la jurisprudència espanyola sobre situacions similars. Reitero que no ho censuro, però preferiria viure en un Estat on haguéssim anomenat les coses pel seu nom, on totes les forces polítiques haguessin reconegut conjuntament i públicament que tocava cedir, i on no se'ns considerés tan tontos per intentar fer-nos creure que no hi ha hagut tripijoc judicial ni polític. O que hagués passat el contrari: que la classe política ens hagués dit conjuntament i públicament que tocava no cedir davant del xantatge i que hauríem d'assumir sense demagògies partidistes tot el que passés.

Però vull tornar a la importància de la qüestió de la voluntat política quan es tracta de resoldre problemes, i de l'ús de la flexibilitat com a eina per resoldre conflictes, molt especialment quan els que són davant no són

uns pirates. L'opinió pública catalana, la que viatja en aquest vaixell anomenat *Estatut*, ja ha expressat de manera majoritària com desitja conviure amb la resta d'Espanya. Aquest és l'abast del text bloquejat. Ho ha fet pacíficament; primer, a través dels seus representants democràtics; després, votant en un referèndum. I ha aconseguit al Congrés, com era preceptiu, el suport de la majoria dels representants democràtics del conjunt dels espanyols. Després d'això, ¿no ha de mostrar el TC tanta comprensió, almenys, i actuar amb tanta flexibilitat com la que s'ha desplegat institucionalment en el cas de l'*Alakrana*? ¿Té sentit un TC desfasat i caduc, que, per totes les incidències que envolten la seva actual composició, ni tan sols resistiria un examen d'idoneïtat (i possiblement de legalitat) a càrrec d'un TC verdaderament modernitzat, tal com es mereixen els ciutadans d'aquest país? ¿Serà menys intel·ligent el TC que aquelles últimes Corts franquistes, les que quan van desaparèixer van tenir el seu primer gest de dignitat acceptant que no tenien dret a torpedinar la recuperació de la democràcia?

Arriba l'hora que el TC opti entre apostar per un nou pla de convivència a partir del fet que es reconegui legalment el que significa l'Estat plural que es va pactar quan es va sortir del franquisme, o per aquest passat que no ens està conduint enlloc i que ens ha convertit en un dels països més crispats i malhumorats d'Europa. Però els membres del TC han de saber que, si no superem aquest passat, podem tenir por davant d'uns més que probables conflictes.

* Periodista.